

Administrația, Administrația
 și Tipografia:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inelului Nr. 30.
 Serviciul de expediție nu se primește.
 Distribuția se face prin
 distribuitori.
 Serviciul de expediție:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inelului Nr. 30.
 Distribuție mai primară în Viena
 H. Kohn, Hasenauer & Vogler (Otto
 Kohn), M. Bahalek, Alois Herrlich, M.
 Dukas, A. Oppalik, J. Donnerberg; în
 Budapesta: A. V. Goldberger, Ek-
 ston Bernat; în Frankfurt: G. L.
 Danks; în Hamburg: A. Steiner.
 Prețurile inscripțiilor: o serie
 armonioasă pe o colană 6 cr. și
 10 cr. timbru pentru o publi-
 cație. Publicarea mai deosebită
 tarifă și învoială.
 Reclame pe pagină a III-a o
 seră 10 cr. v. a. sau 80 bari.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LVI

"Gazeta" este în vânzare
 Abonamentul pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 8 fl., pe trei luni 5 fl.
 Pe-rit de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 28 fr., pe trei luni 18 fr.
 Pe-rit de Duminică 8 franci.
 Abonamentul în România și în
 țările vecine se plătește în
 moneda locală și în avans.
 Abonamentul pentru Sibiu:
 Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 7 fl., pe trei luni 4 fl.
 Pe-rit de Duminică 2 fl. v. a.
 Cu dreptul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni
 5 fl. v. a. Adrețele abonamen-
 telor către și inscripțiile sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 227. Brașov, Mercuri, 13 (25) Octombrie 1893.

Ungaria și Austria.

Brașov, 12 Octombrie v.

Am văzut de repetite ori, că politica interioară a statelor europene este adică foarte mult influențată de politica lor esteriore și că aceasta nu se observă nicăieri mai mult ca în Austro-Ungaria. Am văzut în deosebi, că totuși ce se face și se lucrează pe tărâmul politic înăuntrul monarhiei noastre este mai mult sau mai puțin subordonat intereselor mari, ce le dictează militarismul și raporturile de alianță dintre monarhia noastră și dintre Germania și Italia, și am vădit, că din cauza aceasta sunt neglijate multe alte interese de viață, ce le condiționează dezvoltarea interioară politică a Austro-Ungariei.

De temere ca să nu fi alterate amintirile interese și raporturi și pentru ca monarhia să se prezente înaintea aliaților săi ca un stat consolidat cu o organizație tare și durabilă interioară, cei dela cârmă sunt contrarii oricăror reforme radicale politice și țin cu tenacitate la starea de drept public stabilită prin pactul dualist dela 1867, cu toate că este adică pe deplin constatată, că majoritatea popoarelor monarhiei, ba putem și să spunem și Maghiarii și Germanii, cari trag și au tras cel mai mare folos din organizația dualistică a monarhiei, nu sunt mulțumiți cu rezultatele ei.

În asemenea împrejurări cestiunea naționalităților, care bate cu totuși mai mare vigoare la porțile parlamentelor din ambele state ale monarhiei, a trebuit să devină o adevărată calamitate pentru guvernanti, căci totuși mai mult ei trebuie să se convingă, că este imposibil, ca ea să se rezolve în mod mulțumitor, fără ca să se sguode bazele sistemului de guvernare dualist, practicat de 26 de ani încoco. De aceea îi vedem desfășurându în cestiunea aceasta mai mult o activitate negativă, avându ca țintă pa-

ralizarea mișcării naționale a popoarelor și întrebuintarea tuturor mijloacelor posibile spre a le face să accepte și să se supună stărilor actuale de lucruri!

Cu deosebire se observă această activitate negativă la guvernării unguri, cari trăiesc în credința deșertă, că voru pute rezolva grava cestiune a naționalităților printr'ună aut aut, care va să zică: sau veți supune de bună voie dictatului nostru, sau veți vomu sili să veți supuneți.

La o rezolvare practică și pozitivă a cestiunii naționalităților Ungurii nu se gândesc de loc, căci, zic ei, oric ce concesii făcute naționalităților ar sguodi organizația actuală a statului, precum și egemonia maghiară, ce se întemeiază pe pactul dela 1867 și această ar fi în contra intereselor monarhiei și ale triplei alianțe; din contra este în interesul statului și al monarhiei ca naționalitățile să se supună necondiționat așa dizei „idei de stat maghiară.”

Politicii unguri merg însă un pas și mai departe. Ei se încercă a influența în direcțiunea această negativă și politica de naționalitate a guvernului austriac. A fost de ajuns, ca contele Taaffe să vină c'un proiect de lege mai radical de reformă electorală, pentru ca cei din Pesta să dea alarmă, că ocârmuirea din Viena pregătesce în Austria o schimbare în sens federalistic, și că prin urmare această politică, care favorizează întărirea elementelor slave, ar amenința dualismul.

Oricâtă silință și ar da prin urmare contele Taaffe de a afla modul și chipul cel mai potrivit pentru a-și realiza vechiul său „program de împăcare”, el nu va pute ajunge la nici un rezultat practic, pe câtă vreme Ungurii îi voru striga un veto, prezentându-i contractul dela 1867. Acest contract ei îl înțeleg așa, ca să fiă și în Aus-

tria un guvern centralist și suprematist, ca în Ungaria, érá oric ce abateri o consideră ca o amenințare directă a dualismului.

„De veți încerca a sguodi prin experimente federalistice pactul dela 1867, amenințându consolidarea interioară a Ungariei, „pe baza unității sale naționale și de stat”, Ungaria se va reîntorci la uniunea personală, — dizea mai alaltă-eră cătră Austriac guvernamentalul „Pester Lloyd”.

Sciu foarte bine cei dela numitul diaru, că Ungurii nu voru avea nici decum mare grabă în a se folosi de ocaziune „spre a recăstiga pentru Ungaria atributele independenței de stat, ce le împarte acum cu Austria în afacerile comune”, ba recunosc chiar, că o asemenea întorsătură „n'ar fi prea fericită”. De unde își iau ei dér curajul de a amenința în acest mod pe cei de peste Laita și încă din incidentul unei simple reforme electorale? Pe ce se razimă ei, când portă un asemenea limbaj plin de îngâmfare?

„Pester Lloyd” ni-o spune scriind: „Aceste mari interese ale cestiunii de putere și ale capacității de acțiune a monarhiei, de dragul cărora Ungaria în pactul de drept public a sacrificat mult din drepturile sale istorice, sunt totodată interesele propriei noastre puteri și capacități de acțiune în afară, și e de prisos de a mai arăta de ce voim să le scutim contra oricărei sguodiri și a oricărei atac.”

Din aceste cuvinte rezultă clar și limpede, că foia ungerescă are în vedere aici marile interese, ce legă astăzi Germania de Austro-Ungaria, cu alte cuvinte considerațiunile de politică esteriore. Și decă vomu avea în vedere, că presa germană centralistă din Austria condamnă reforma electorală sub cuvânt, că ar amenința tripla alianță și ar pregăti alianța cu Rușii, atunci vomu ajunge în cazul de față la concluziunea,

că interesele cele mari, la cari se provocă Maghiarii și Germanii, în combaterea politicii de naționalitate a guvernului austriac, sunt interesele de preponderanță și de supremație ale germanismului aliat cu maghiarismul în contra Slavilor și a Românilor din monarhia, interese, cari își află sprijinul cel mai puternic în politica Germaniei.

De aici vine, că cei din Pesta s'arată așa de voinicoși în amenințările lor la adresa guvernărilor din Austria.

Asociațiunea transilvană la 1870 și 1893.

Sunt 23 de ani, de când Asociațiunea noastră transilvană și-a ținut la Năsăud a deca adunare generală a sa, sub presiul reșosatului baron Ladislau Pop. Acum, după aprupe un pătrar de veac, Năsăudenii au avut pentru a doua-ora ocaziunea de a primi în mijlocul lor adunarea generală a acestei Asociațiuni. Din această incidntă, d-lă Zaharia Buiu publică în colouale „Transilvaniei” o interesantă paralelă între starea Asociațiuni transilvane la 1870 și cea de astăzi. Éta constatate, ce le face d-sa:

Numărul membrilor Asociațiuni era pe atunci: 47 fondatori, între cari marele proprietar din Stoiesci (Bucovina) Georgiu Popoviciu cu 1000 fl., ér d-nii Macedon Popu, br. David Ursu, Const. Papfalvi, districtul Cetății de Petru Rațiu, ou câte 200 fl.; 30 pe viață; ordinari anual 126, preste totu 203; astăzi numărul lor este întreit mai mare.

Despărțiminte erau atunci, la punerea în lucrare a regulamentului respectiv, 22; astăzi sunt 34, crescământ 12.

Foia Asociațiuni, „Transilvania”, avea atunci 231 abonați; astăzi are peste 800, crescământ 600.

Intratele au fost atunci peste 7000 fl., erogatele peste 3000 fl., astăzi ambele peste 8000 fl. Starea averii Asociațiuni preste totu ni se prezintă la 1870 în sumă rotundă cu 50,000, ér la 1893 ni se prezintă totu în sumă rotundă împătrată.

Mulți din credincioșii fi ai poporului

FOILETONULU „GAZ TRANS.”

0 călătoriă desperată.

Narațiune de A. O. Klausmann.
 (Fine).

Ca o fantomă sbură locomotiva singură prin noptea viscolosă. Lederer n'a deșteptat pe fochistul său, ca să nu se facă fără folosul sgomotu în șopronu. Elu luă de-acolo numai o manta cu glugă, pentru medicu, ca acesta să se pôtă încâtva apăra în contra plôiei torențiale; amândoi se urcară apoi pe locomotivă.

Lederer turuă o cană de ulei peste carbunii aprinși, ca să pôtă dobândi mai grabnic vaporu intensivu. Incetă porni apoi prin întunecimea nopții, iuțela mașinei se totu mărea și se potoli puțin numai când treceau peste prima stațiune Friedrichshütte. Schimbătorile erau bine puse și trecuă necrocoși.

Mediculu ședea pe carbunii de pe tender și încerca să-și continue somnul întretreptu. Lederer își împărți atențiunea

între focul dela caskanu și între mersul regulat al mașinei, la altă-ocva nu se uita în această călătoriă temerară prin noptea viscolosă, căci și așa n'ar fi folositu nimic. Erau atâtea posibilități pentru o nenorocire, încât puterea și precauțiunea omenescă n'ar fi putut să o împiedece.

Trebuia dér să se lase totul în mâna sorții.

Probabil, că tinêrul medicu, care se decise la această călătoriă în zelul său de a ajuta, nici nu visa în ce mare pericolu se află, oăci altfel nu s'ar fi mai gândit să dormă.

Trecuă de Zawadzki, ultima stațiune înainte de Vosowska. Mai era de parcurs încă 1/4 milu germanu. Până acum tôte au mersu bine. Lederer se uita la ciansornicu, trecuse o oră dela plecare, într'unu sferă de oră medicul putea să fi la patul copilului bolnavu, decă Lederer opra locomotiva în apropiere de casa funcționarilor, în care locuia.

Cu câtă bărbatul desperat se apro-

pia mai mult de casa sa, cu atât mai iritat era. Elu întări curentul de vaporu și deschise ușa dela focu, ca să arunce noi carbuni peste elu. Tocmai pe când se plecă la focu, locomotiva primi de-odată o sguoditură. Unu strigăt înfricoșat răsuna. Lederer sări în sus și se plecă oătu numai putu afară din locomotivă.

Intr'o clipă observă elu, că treceau toomai pe la unu locu, unde se încrușă unu drumu cu șinele; lumina nesigură, ce o răspânda focul din locomotivă îl lăsă să observe această. În momentul următor era éráși încungiurat de lutunerec.

„Ce-a fostu asta?” întrebă medicul, care sărise în sus spăriat.

„O, nimicu, posibilu a fostu o petru, care s'a înțepenit între șine”, răspuse Lederer abia răsufându. „Suntem îndată acasă. Numai încă câte-va minute!”

Elu mai domoli mersul mașinei, însă o făcu această numai mecanicu, ca în vis. Strigătul teribilu, pe care l'a auditu, îi opru aprupe bătăia inimii.

Își putea închipui ce s'a întâmplat.

Fără indoială, oă unu caru. ce venea din drumu, se afla pe șine pe când trecu locomotiva. Ea dădu peste căruță, această o dovedi greaua lovitură, ce-o sguodi, și de sigur cei ce ședea în căruță s'au nenorocitu — erau morți și răniți!...

Ajunseră la casa funcționarilor! Lederer mai mult a presimțit apropierea, decătu a cunoscut olădirea. Locomotiva se opru, și medicul condus de Lederer, se duse la casă. Din etagiul de sus se zărea lumină. Acolo era locuința conducătorului de locomotivă, acolo se lupta copilul cu morțea. Pentru a scăpa pe acestu copil, a omoritu alți omeni și i-a cingărit! Lederer gemea tare. Cu mare greutate își tări picioarele pe scări în sus. Bătu la ușă și nevastă-sa o deschise.

Copilul mai trăia încă!

Lederer îi vedu fața schimbată și îi auți horoăiala! În urechile lui răsuna éráși strigătul îngrozitoru, pe care îl audise cu câte-va minute mai înainte la trecătoare. Incordarea grozavă, ce-lu cuprinsese mai multe césuri, dispăru acum, când își ajunse

nostru, cari înflorau pe atunci și cari adunării dela Năsăud i-au dat un lustru deosebit, astăzi nu mai sunt între cei vii și cu deosebire simțim greu lipsirea lor dela însemnate posturi ale vieții publice, dăr de altă parte constatăm cu mângâiere, că inteligența noastră, pe lângă toate greutățile, ce întâmpinăm, este în creștere, devotamentul ei pentru prosperarea poporului este viu, conștiința poporului nostru e deșteptă, și solidaritatea între inteligență și popor, pe lângă toate calamitățile și persecuțiile, e nefrântă, — un fruct al acestei culturi câștigate și garanția a culturi potențate, spre carea nișim.

Multe din aspirațiile de pe atunci ale Asociației nu s-au realizat: academiile de drept, acuirea de realități, catedre academice pentru limba și literatura română ș. a., au rămas dorințe pie. Dăr de altă parte Asociația în proporție cu greutățile timpului a sporit starea sa materială, a înmulțit despărțimintele sale, a împărțit din centru și din despărțiminte ajutoare de tot felul pentru tineri, a procurat o frumoasă realitate într-o stradă principală din Sibiu pentru canoele, arhivul și biblioteca sa, și a ridicat pentru secolul femeesc o școală oivă, îndestrată acum și cu dreptul de publicitate, care rezolvase cu conștiință problema sa culturală și face onore poporului nostru.

Peste tot dăr, Asociația a mers înainte în calea sa și în timpul acesta; o parte însemnată a acestui progres ea dătoarese Năsăudului, căci cu litere de aur va însemna istoria culturală a poporului nostru în analele sale, cum fi lui de pe Someșu la prima intrare a Asociației în acele ținuturi au primit-o cu venerație și iubire fișcă, și făcându-se toate comunele districtuale, precum și mulți particulari, membri ai ei, prin mâna bravului lor căpitan districtual Alexandru Bobeșel, au depus pe masa ei, ca o jertfă pe altar, suma de 5500 fl.

Rușii în Paris.

În 20 Octomvre pe bulevarde s'a adunat o mulțime de omeni, al cărei număr se socotește a fi fost aproape un milion.

Oficerii ruși vizitară edificiile publice. Înaintea celor 23 birji, în cari ședeau ofițerii, călăria mai mulți dragoni francezi. Directorii institutelor primară pe ofițerii ruși cu vorbiri patriotice și paolice. Femei și copii întindeau ofițerilor buchete de flori. La Sorbonne îi primi rectorul și decanul. Clubul studenților a oferit lui Avelane o medalie de aur.

După prânz ofițerii francezi au mers în grădina de animale, unde au luat o gustare. Acumulația era așa de mare, încât șirul de birji abia a putut pătrunde înainte.

În 21 Octomvre, br. Mohrenheim, am-

basadorul rus din Paris, a făcut o vizită lui Avelane vorbindu cu el despre participarea ofițerilor ruși la înmormântarea lui Mac Mahon. Ofițerii ruși vor pune pe cosciugul mareșalului o minunată cunună.

Metropolitul din Paris a dat o circulară, în care dăce, că această alianță intimă a celor două națiuni însemnă pentru patriă binecuvântarea lui Dumnezeu, er pentru Europa chezășia păcii și a siguranței. Din cauza acestei metropolitul dă ordinul clerului subaltern, ca în toate bisericile diocesei sale să țină „Te Deum”-uri. El dăce mai departe, că pe Franca o pătrunde adencu participarea Rusiei la înmormântarea lui Mac-Mahon și deci ordonă, că după „Te Deum” să se cânte „de profundis”.

Din cauza înmormântării lui Mac-Mahon a trebuit să se schimbe programul serbărilor; s'a hotărât definitiv ca reprezentarea de gală dela operă să se dea ați, Marți, er sera ofițerii ruși părăseser Parisul și se duc în Lyon.

Ofițerii francezi au dejunat în 21 Octomvre la ministerul de interne. La banchet ministrul-președinte Dupuy a ridicat un toast pentru Țarul, Țarevna și familia Țarului, apoi pentru Avelane și pentru marina și armata rusă. Lui Dupuy i-a răspuns br. Mohrenheim, dăcându o pte nu va mai avé ocazia de-a goli un pahar pentru președintele Carnot, de aceea prin toastul său strigă din adencul inimii: Trăiescă președintele Carnot! Trăiescă republica franceză! Amiralul Avelane într-un toast caldușu își goli paharul pentru ministrul-președinte Dupuy și pentru prosperitatea Franței.

După banchet a fost mare recepție, er după acea ofițerii ruși s'au dus la „Grand Hotel”, unde s'au arangeat în în onora lor eseroții de scrimă.

SCIRILE DILEI.

12 (25) Octomvre.

Portretele președinților Asociației.

Comitetul Asociației a comandat portretele în pictură cu ulei ale președinților Asociației și anume: Mitropolitul Andrei Baron de Șaguna, Baronul Ladislau Vasiliu Popu, Canonul prepositu Timoteiu Cipariu, consilierul alicu Iacobu Bologa și literatul Georgiu Barișiu, și tot-deodată a dispus scrierea biografilor celor.

—x—

† Ioan Crișan. Sămbătă în 9 (21) Octomvre a răposat în Sibiu protopopul Dr. Ioan Crișan, asesor consistorial, profesor la seminarul „Andreianu” și director al școlii de fete a Asociației transilvane. Răposatul a fost mult timp și secretar al Asociației și s'a distins prin zelul său neobosit pentru înaintarea culturi române. El a ajuns numai etatea de 40 ani și muri în mijlocul activității sale după o grea și îndelungată suferință.—Adresa noastră intristatei familii condolențele noastre.

Reforma dărilor directe. „Pesti Hirap” află, că în afacerea acestei reforme ministrul de finanțe va împărți între deputați patru elaborate, și adică: istoria dărilor directe în Ungaria, o espunere a celor mai însemnate legi streine privitoare la dările directe, o statistică a dărilor directe, și în fine un proiect de lege relativă la această reformă, cu espunerile tabelare reoerute, asupra rezultatului financiar. Cele trei elaborate dintău sunt deja tipărite, proiectul de lege însă se află încă în stadiul reviziunii.

—x—

Memoriile lui Mac-Mahon. Cu câțiva ani înainte decedatul mareșal Mac-Mahon și-a sfârșit memoriile și a dispus, ca după moarte familia să le dea publicității. Lucrarea se împarte în patru părți: campaniile din Africa, campania dela 1870 — 71, oștirea dela Versailles și președinția republicii. În partea a doua vorbește pe larg despre porunca lui Palikas, de-a merge în ajutorul lui Bazaine, contra stătuirei lui Thiers. Ca soldatul el a trebuit să asculte, deși era pe deplin convins, că această va avé sfârșit nenorocșu. Mac-Mahon critică apoi fără orutare atitudinea împăratului Napoleon, că după rănirea lui n'a dat comanda supremă lui Ducrot, ci lui Wimpffen. În ultimele două părți ale operei sale Mac-Mahon descopere multe lucruri interesante și comunică documente numeroase de mare însemnătate, mai ales referitoare la evenimintele, ce au premerș alegerea lui de președinte al Republicii și la istorioul abdicerei.

—x—

Procesul de presă, ce fișpanul Caras-Severinului a intentat pentru vătămare de onore și calumniare contra lui Sofronu Ivackovics, s'a pertractat în Timișoara în 16 Oct. n. înainte curții cu jurai. S'au ascultat mulțime de martori. Pertractarea a ținut 20 ore cu puține suspendări de pauze și s'a încheiat în 17 Oct. la 4 ore dimineața, fiind-o procurorul de stat a retras acțiunea.

—x—

Cele mai frumoșe zile ale Țarului. O telegramă particulară din Copenhaga anunță, că Țarul s'a despărțit de moștenitorul tronului danes și următoarele cuvinte: „Până când Atotputernicul va ținé în viață pe părinții tăi, în fia-care au vom veni la Fredensborg, unde petrecem cele mai frumoșe zile ale vieții noastre”.

Din viața municipală.

Din comit. Făgărașului, Oct. 1893.

În 14 Octomvre n. o. s'a ținut ședința de toamnă a municipiului Făgărașiu. Românii, ca întotdeauna, s'au ilustrat și de astă-dată prin absență, deși era în prospect alegerea unui protopretore (solgăbiru) în cercul Arpașului și a unui pretore (solgăbiru) în cercul Braului. Nu-i mirare, că cauza noastră stagnează și că alegerile se efectuează cu noi fără de noi,

caci acțiunea noastră în acest comitată o pot numi ca și adormită; excepțiune fac câțiva membri zeloși, cari în adevăr luptă cu bărbăția pentru apărarea intereselor noastre naționali. De astă-dată însă m'am mirat, că Zărneștenii au absentat total, ceea ce mi-s'a părut cam bătător la ochi.

Ședința această a avut pentru noi Români unele părți foarte caracteristice. Caracteristică a fost cu deosebire vorbirea-programă a d-lui fișpan. D-sa de astă-dată s'a arătat în unele privințe mai prevenitor față de Români. După ce vorbirea s'a cetit mai întâu în limba maghiară, d-sa din propria inițiativă a cerut, ca această vorbire să se cetască și în limba română, lucru, ce până acum nu s'a practicat. Insa-și vorbirea a conținut unele momente caracteristice. Vorbindu despre datorița funcționarilor, d-sa dăce, că țină așa de mult la știința teoretică a unui funcționar, câtă mai multă la aceea, ce funcționarul printr-o tractare dreaptă și imparțială să scie câștiga încrederea poporului; funcționarul, dăce d-lu fișpan, are a se purta întotdeauna onest, cuvințos și cu dreptate față de toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate, pentru-că nu poporul este pentru funcționar, ci funcționarul pentru popor etc.

Până aci vorbirea d lui fișpan a fost cu mult interes ascultată din partea Românilor, cari de repețe-ori și au manifestat aprobarea prin strigate de „să trăiescă”. Din nenorocire însă, d-lu fișpan toomai când era aproape de încheierea vorbirei sale și-a dat în peteod prin accentuarea ideii de stat maghiar și a națiunii maghiare unitare. Când am audit acestea, ni-am adus aminte de proverbul: „lopul își schimbă perul, dăr naravul nu...”

Raportul vice-șpanului, în punctul privitor la instrucțiune, a provocat o discuțiune vehementă. Se dăce adică în acest raport, că în privința instrucțiunii nu s'ar fi făcut nici o îmbunătățire în comitat, că porturile de învățatori s'au ocupat cu „individii flămânde și înghețați” și că în această privință numai dela punerea în practică a articolului de lege 24 din 1893 se pte aștepta o îmbunătățire.

La acest punct vorbi advocatul Micu și protopopul Danu, cerend eliminarea din text a cuvintelor „flămânde” și „înghețați”, cum și peste tot schimbarea formei de redactare a întregului pasagi, prin care este blamat corpul nostru învățator. Totă la acest pasagi vorbi și vicarul Rașu, care în cuvinte puternice arată, că cele susținute în raportul vice-șpanului sunt neadeverate; autoritățile administrative nu cunosc starea școlilor noastre confesionale, raporturi temeinice și amănunțite ar puté primi numai dela respectivii protopopi, cari încă sunt comisari de instrucțiune și pentru adevăratea celor raportate pot fi trași la răspundere. Nu este adevărat, că nu s'ar

ținta. Puterile îl părăsiră. El leșină și cădă la pământ.

Era deja dimineață, când se deșteptă Lederer din amotela lui, și dură mult timp, până ce puté să-și stăpânească gândurile. O durere teribilă de cap îl împiedecă să ougete clar, picioarele și mâinile abia și-le putea mișca și în încheieturi simțea o greutate de plumb. Forțe anevoc puté să-și reamintescă cele petrecute în noaptea trecută. Pe lângă aceea, simțea în interiorul său o indiferență, care îl făcea să se îngrozescă de sine însuși. El era cauza morții său a rănirii unuia său a mai multor omeni — și acesta a fost prețul ce-l riscase pentru viața copilului său!

Fostu-i-a permisă această?

Fostu-i-a permisă să-l scape pe contul altora?

Și n'au fost ore toate aceste zădărnice? Trăesce ore copilul lui?

În locul, unde se afla Lederer, și care i-se părea a fi locuința sa proprie, domnia liniștea profundă. El încercă să și ridice

capul, însă nu-i reuși. Gemend il lăsă să cadă érași pe periu. Gemetul lui însă aduse pe soția lui la el. El vedă fața ei plăusă și măhnită plecându-se asupra lui.

„Mario!” șopti el.

„O, bărbate, ce ferocitate sunt eu, că și ai venit er în simțiri. Medicul crede că înnoeput, că ar fi o apoplexie”.

„Ce face Bruno, mai trăesce el?”

„Mulțamescu lui Dumnezeu, da! Medicul l'a operat; decă ar fi venit ajutorul lui numai cu o oră mai târziu, ar fi trebuit să se înuec sormanul nostru copil. Medicul e de părere, că acuma a scăpat de pericol. El mai vine odată pentru a se uita la Bruno, înainte încă de ce se plece la Tarnowitz. El fu acum chemat la cei răniți, cari la trecătoare fură călcați de tren. Un bărbat se dăce să fiă mort, două femei și un copil greu răniți. Nu soui însă nimic pozitiv, am aflat această dela ajutorul cantonierului, acesta veni să cheme pe doctor. Înocroă acum se mai dorm puțin, iubite bărbate, pentru tine liniștea e mai de căpetenie. Decă viue doctorul, te chemă.”

Ea sărută pe soțul ei și trecu apoi în odaia laterală, unde se afla copilul, ce se părea că dorme.

Un om mort, trei greu răniți și pte și aceștia sunt de moarte prin vina lui Lederer! Adevărat, el n'a voit această, el a voit numai să-și scape copilul; fostu-i-a însă permis să întreprindă drumul acesta desperat, de-ore-ce el a scuit ce nenorociri ar puté pricinui, decă il va întreprinde prin noapte, fără signale și nefiind trecoțorile închise?

Dăr ce mai folosiau acum toate contemplațiunile, toate reproșurile, ce și-le făcea singur, toate remușcările? Mortul nu mai învia, o nenorocire întâmplată nu se mai pte face neîntemplată. Și ce se va întâmpla cu el însuși, pricinuitorul nenorocirii? Cel mai puțin avea să fiă dată afară din serviciu și pedepsit cu închisoare; dăr mai rău decă această era tortura conștiinței sale, care trebuia să-i facă remușcări până trăia. Cu-o opintire desperată se ridică Lederer din pat, nu mai putea să se suferă așa zăcându. Aerul din

odăia îl înabușia. În urechile lui totă mai răsuna îngrozitorul strigăt, ce l'a fost audit astă-noapte.

El merse clătânându-se în odaia de alături, în care se afla femeia cu copilul. Amândoi dormiau. Lederer îi privi câțiva timp și lacrimile îi curgeau șiroe. Și ei erau nenorociți prin el, totă așa de nenorociti ca el însuși.

Cu mare greu scobori scara; el fugi să nu-l vedă ai săi, conștiința lui îl mâna de lângă ei afară sub cerul liber.

Răsufind greu, el se opri dinaintea porții. Aerul prospetu al dălei plioșe de toamnă îi făcea bine.

Orologiul dela zidirea gării sună șapte. Era dăr încă așa de vreme.

Ne-hotărât stetu nenorocitul mai multe minute înaintea porții, apoi își îndreptă pașii în mod mecanic spre șoprocul de locomotive. Voia să-și vedă mașina, așa era dedată în totă dimineață și fiă-care conducător de locomotivă iubese așa dăcându mașina sa, ca și marinarul

fiecare nimic pentru îmbunătățirea instrucției; în vicariatul d-sale scolele sunt în ordine, salariile s-au ridicat la 300 fl. Învățătorii sunt mulțumiți cu îmbunătățirile, ce li s-au făcut; nimenea dintre ei n'a merat la d-lu vice-spanu ca să cerșească pâine; pentru ce d-er li numesc „flămânzi” și „inghețați”? Statul pentru scolele noastre nu dă nimic, pe noi însă ne dă să plătim pentru susținerea scolelor de stat; nici dări asupra altora nu aruncăm, cum a făcut-o acesta d. es. Kulcsaryet-ul sau comitatul Târnavei mici, de pe a cărui spinare a stors vre-o 50.000 fl. Poporul jertfese de-ajuns pentru susținerea scolelor și învățătorilor săi, cere deci schimbarea totală a acestui pasagiu din raportul vice-spanului.

Vice-spanul se învoiesc în fine, ca în locul cuvintelor „învățătorii inghețați și flămânzi”, să se pună: „adese-ori fiind inghețați și flămânzi”. (sic!)

În fine amintesc, că în cercul Aradului s'a ales șeful d-lu Borosy, și în cercul Branului a fost ales șeful d-lu Aldulea Meșianu. Pe ambii șefi ni-i-au dat înșiși Ungurii, deoarece Românii prezentați simțindu-se în minoritate, nici n'au luat parte la candidarea lor.

Ca noutate mai amintesc la acest loc, că șeful d-lu Iacob Popeneoiu, în urma mai multor plângeri ale locuitorilor din cerc, e suspendat din post și probabil, că în locul d-sale nu peste mult va avea să urmeze un șeful nou.

T. d. C.

Înmormântarea lui Mac-Mahon.

Eri s'a săvârșit în Paris, o pompă extraordinară, înmormântarea mareșalului Mac Mahon. Diarele de alături soriau, că înmormântarea va fi cea mai extraordinară manifestare militară. Cadrele militare le-a condus însuși generalul *Saussier*, guvernatorul militar al Parisului. Afară de garnizoana din Paris, programul înmormântării mai prevedea și asistența unui corp de infanterie, patru regimente din Sudul Franței, regimentul de dragoni din Vincennes, mai multe cadre de vânători, două regimente de artilerie din Vincennes și două regimente tehnice din Versailles.

Grosul acestor trupe avea să se posteze înaintea bisericii *Madelaine*; în jurul carului mortuar un cordon împărțit de soldați, comandat de patru generali. Ritualul l'a săvârșit însuși metropolitanul din Paris și la serviciul funerar asistau toți miniștrii și reprezentanții tuturor monarhiilor europene.

Numerose deputații au pus ounui cociugul mareșalului; generalul *Turr* a exprimat regretul sale văduvei. Regina Angliei era reprezentată la înmormântare prin marele ambasador lord *Dufferin*; împăratul german *Wilhelm* a însărcinat cu

representarea sa pe contele *Münster*, rugându-l tot-o dată să pună o oună pe cociugul lui *Mac-Mahon*. Cunună nu poartă inscripție, ci numai însemnul coroanei împărătesc și litera *W*. Personalul diplomatic al ambasadei germane, la ordinul împăratului *Wilhelm*, a trebuit să se prezenteze la ceremonia funebră în uniformă. Văduva împăratului *Frideric* a trimis văduvei lui *Mac-Mahon* o telegramă de condolență foarte mișcătoare. Sultanul s'a reprezentat prin marele ambasador din Paris.

Din *Monterosse* se telegrafiază cu data de 21 Oct., că rămășițele pământești ale lui *Mac-Mahon* au fost binecuvântate și la orele 12 din și cortegiul a plecat spre Paris. De față erau deputații din toate branșele și o mulțime imensă de omeni urma conductului. Cociugul urmat de numără preoți, era dus de suboficeri. Un regiment de infanterie ținea cordonul. Rugăciunea a rostit-o preotul din *Magenta*. Cociugul apoi a fost dus la gară, pentru a se face înmormântarea la Paris.

Despre înmormântare, care pe cum se iută este s'a întâmplat, vom mai da amănunte în numeri următorii.

Românii în străinătate.

În anul 1891 s'a făcut o numărătoare generală a populației în Austria și Ungaria, și în anul 1892 s'a făcut și în Belgia o astfel de numărătoare. Din rezultatele acestor numărători, *Buletinul* statistic general al României estracte datele privitoare la numărul supușilor români aflați, în anii arătați, în sus numitele țări.

Se constată, după aceste statistici, că:

În anul 1891 se aflau în Austria 2.695 de supuși români, dintre cari bărbați 1.466, și femei 1.229.

În același an, în Ungaria, afară de *Budapesta*, erau 739 supuși români: 432 bărbați și 307 femei. În *Budapesta* se aflau 185 supuși români, din cari 108 bărbați și 77 femei.

În *Croația* și *Slavonia* s'au numărat: 64 supuși români, și anume 40 bărbați și 24 femei.

Totalul supușilor români aflați în *Austro-Ungaria* în anul 1891 era așa-dăr de 3.682: 2.046 bărbați și 1.637 femei.

În Belgia:

Numărul Românilor aflați în diferitele provincii ale regatului belgian se repartisa, la ultima numărare, în chipul următor:

Anvers 14, *Brabant* 50, *Flandra* occidentală 6, *Flandra* orientală 13, *Hainaut* 5, *Liège* 30.

În celelalte trei provincii: *Limpourg*, *Luxembourg* și *Namur* nu era nici un Român. Totalul este deci de 118, și proporținea la populația totală a Belgiei (6.068.514) de 0.02.

O parte însemnată a Românilor aflați în Belgia o formeză, firește, studenții aflați pe la diferitele școli superioare din *Bruxelles*, *Anvers* și *Liège*.

Telegr. part. a „Gaz. Trans.”

Dela adunarea generală a Asociației transilvane.

Nășudul, 23 Octomvre. — În ședința de azi (a doua) s'a făcut alegerea de președinte. Vicarul metropolitan d-lu *Ion M. Moldovanu* a fost ales cu unanimitate președinte al Asociației transilvane.*

Dare de sémă și mulțămă publică.

Hurez, 14 Octomvre 1893.

Comunitatea biserică rom. gr. cat. din *Hurez*, com. *Făgărașului*, vădându-necesitatea unui clopot și fiind-că biserica nu dispunea de un capital spre a-l pute procura, a fost silită a deschide o listă, la care au contribuit p. t. D-nii:

Basiliu Rațiu, vicar 4 fl.; *Iuliu Dan*, protopop 2 fl.; *Georgiu Gavrilă Boieru*, mare proprietar 18 fl.; *D. G. 7 fl.*; *Iacob Benția*, econom 6 fl.; *Georgiu Pandrea*, econom 6 fl.; *Dănilă Sasu*, paroh Hurez 5 fl.; *Ion Socaciu*, 5 fl.; *Const. Benția*, econom 5 fl.; *Moise Cipu*, econom 5 fl.; *Ion G. Sasu*, econom 5 fl.; *Iuliana Pop*, preteasă văduvă 5 fl.; *Ion Benția*, not. cerc. 5 fl.; *Georgiu Găvrilă*, not. cerc. 5 fl.; *Zachiu Marou*, econom 3 fl.; *Dr. Nic. Motoc*, avocat 2 fl.; economii: *Ios. M. Sasu*, *Ion Ios Sasu*, *Ion David Sasu*, *Zacharia Socaciu*, *Maria David Leancu*, *Georgiu Pop*, *Ion Marou*, *Ion N. Milea*, *Georgiu I. Sasu* și *Dănilă Leancu* câte 2 fl.; *Ios. Opreșu*, paroh Dridif 2 fl.; *Ion Motoc*, econ. 1 fl.; *Dr. Andrei Miu*, adv. 1 fl.; economii: *Georgiu I. Benția*, *Ion I. Sasu*, *Ion Ionita Sasu*, *Ios. Sasu*, câte 1 fl.; *Ion Ludu*, v-not. 1 fl.; *Bucur Bozdoghina*, angloiat 1 fl.; *Ion I. Socaciu*, econom 1 fl.; *Candida Czețu*, econ. 1 fl.; *Tomașiu T. Leancu*, econ. 1 fl.; *Tomașiu D. Leancu*, econ. 1 fl.; *Demetriu Chișoreanu*, paroh 1 fl.; *Alex. Pocolu*, concep. adv. 1 fl.; *Lazaru Tunariu*, econ. 1 fl.; *Mat. Receanu*, paroh 1 fl.; *Ion Drugociu*, econ. 1 fl.; *Perdy György*, notar 1 fl.; *Várody Ion*, măcelariu 1 fl.; *Fein Elias*, arăndaș 1 fl.; *Ios. Pop*, paroh 50 cr.; *Ion Milea*, econ. 50 cr.; *Verona Aldea Burlea* 50 cr.; *Ion Gheția*, econ. 40 cr.; *Nic. Gheția*, econ. 20 cr.; *I. Czețu*, econ. 20 cr.; *Ion Czețu*, comerțiant *Bucureș* 20 lei, *Ciurea* 4 lei; *Georgiu Czețu* 10 lei; *I. Munteanu* 5 lei; *D. M. Balșianu* 10 lei; *A. Guntter* 5 lei; *D. V. Păcășianu* 4 lei; *N. I. Fundescu*, 5 lei; *Toma Constandi-*

*) Acesta telegramă, deși a fost expediată din Nășud la 3½ d. a., am primit-o numai după expedarea foii. — Red.

nescu 4 lei; *A. G. Ionescu* 3 lei; *N. Lujanu* 4 lei; *G. Bedițeanu* 3 lei; *G. N. Căciulescu* 5 lei; *d-na Matilda Czețu* 5 lei; *Maria Czețu* 4 lei; *Elisa Czețu* 3 lei; *Ionel Czețu* 2 lei; *Spirea T. Bland* 6 lei; *Hagi Ilie* 1 leu.

Suma totală: 181 fl. 50 cr. v. a. Din suma acesta s'a cumpărat menționatul clopot cu 175 fl., și restul de 6 fl. 50 cr. s'a întrebuințat ca spese cu adusul și așezarea lui în turnul s. bicec.

Subscrișul în numele comitetului parohial își ține de datorință a exprima pe această cale profundă mulțămă marimimozilor d-ni contribuenți. Numele d-lor contribuitori se vor păstra spre aducerea aminte în arhiva noastră parohială.

Dănilă Sasu,

paroh gr. cat. în Hurez.

DIVERSE.

Ultimul mareșal al Franței. Cu morțea mareșalului *Mac-Mahon*, a mai rămas în Franța numai un singur mareșal, bătrânul *François Bertain Canrobert*, care în anii 1854 și 1855 a fost în *Crimea* generalisim și apoi numai comandant de divizie, primind de bună voie să fie sub generalul *Pelissier*, care era mai tânăr, ca d-nsul și a primit rangul de mareșal numai după terminarea acelu război. *Canrobert*, care a comandat în *Lombardia* și în *Metz* un corp de armată, s'a arătat totdeauna ca soldat viteț, d-er ca general mediu. D-nsul este ultimul mareșal al Franței, nu din cauză, că republica ar fi desființat această demnitate, ci din pricină, că mareșalii nu pot fi numiți, decât în război, și anume numai astfel de generali de divizie, cari au comandat un corp de armată sau o armată dinaintea inamicului. De altfel se dice, că decedatul general *Chanzy* ar fi spus cuvintele: „Cine voiesc să sibi *bas-tonului albastru*, trebuie să se ducă să și-l ia de dincolo de peste *Rin*”. În casul de mără bătrânul *Canrobert*, atunci, pentru prima oară de când există mareșali de Franța, adecă de patru sute de ani, nu va mai exista nici un general cu acest rang în armata franceză. Cei mai mulți mareșali au fost sub *Napoleon I*. Spre sfârșitul domniei sale erau vr'o douăzeci, un număr ce probabil nu a mai fost în nici un stat din lume.

Câți bani se vor bate în anul viitor? După programul stabilit de ministrul ungeresc de finanțe, în cursul anului viitor se vor bate următoarele piese: Piese de aur de câte 20 corone în valoare de 80 milioane corone; piese de aur de câte 5 corone în valoare de 10 milioane; de câte o coronă 12 milioane; de câte 20 bani 46 milioane; de câte 10 bani 24 milioane; de câte 2 bani 520.000, și de câte 1 ban 120.000 piese. Cu totul 102 milioane piese în valoare de 109.640.000 corone.

carabin sa, cu oare a străbătut mările și înfruntat multe viscole.

Lederer ajunsese la șopron, el găsise locomotiva sa, unde probabil a fost transportată de alți funcționari. El îl salută cu o privire duiosă soța lui de muncă, ce sta acolo rece și nemișcată; după aceea urmând unui vechiu obicei, începuse să examineze mașina. Nu cumva s'a stricat ceva la ea în urma grelei lovituri?

Un răsău cu hohot îl făcu de o dată să trasă. Unul dintre lucrătorii din șopron, care avea să curețe cenușa și să curățe focul în mașină, înainte de începerea serviciului, venise lângă el și-i duse acou în limba polonă: „Vrei negreșit să te uiți după friptura d-tale? am dat-o eu la-o parte, pentru-că mi-am gândit, că nu-o să-ți poze multă! Voesci s'o ai?”

Lederer se uită la om fără a înțelege ce va.

„Friptură?” întrebă el apoi; „ce vrei să-ți dai cu asta?”

Lucrătorul rise și zise:

„Trebuie că a fost lovitura țepănă,

mă miră numai, că mașina n'a sărit din șină. Partea dinainte începând dela roțile era totă plină cu sânge, erau și per lipiți de cercuitul rōiei, am șters totă mănșitura. Întregul vas de cenușă era plin de oșe și de carne, jumătate părlită. Păcat de frumoșele corne!”...

Diocându aceste lucrătorul merse câțiva pași și scose dintr'un unghiu, unde se aflau traverse vechi, cari serviau ca material de arșă în șopron, mai multe ramuri rupte din cornele unui cerb.

„Veți! acestuia i-a mers rău, el n'a fost datat a fi conturbat noptea în drumul său de locomotivă, el trecu tocmăi peste șine, când se apropia felinarul mașinei; spăriat și nehotărît el stetu pe loc și d-ta trecuși peste el. În asemenea casuri, un cerb se poartă mai prost decât un vițel sau o oia.”

Lederer se propti de una din roțile locomotivei. Așa d-er mașina călcase peste un cerb, nu peste un om! strigătul infricosăt a fost strigătul de morțea al unui cerb... D-er totu s'a întâmplat o ne-

norocire pe drumul de feră, la care au fost morți și răniți! Era elu tréză, ori era în fantasia de friguri?

Lucrătorul, vorbăreț, părea că i-a găcit gândul, ori simțea trebuința de-a colporta noutăți: „Domnului conducător de locomotivă *Hübner* nu i-a mers așa de bine azi-dimineață, când a condus primul tren la 6 ore la *Tarnowitz*”, duse elu. „Acesta putea să aibă o mare nenorocire, d-er cu totul fără vina lui. Indată dindărătul gării, la bariera a VI-a, elu d-er prestă un car cu omeni, cari mergeau la t-rgu. T-aranul, care conducea carul, probabil, că n'a voit să se întărdie și a deschis elu de capul lui bariera, spre a trece dincolo încă înaintea trenului. Tocmăi când se afla pe șine, îl ajunse mașina, cu toate că d-lu *Hübner* a dat îndată contra-vapor. Dacă trenul ar fi mers iute, nenorocirea ar fi devenit cu multă mai mare, așa însă au scăpat mai ușor, o femeie și-a rupt un picior, o altă femeie brațul, țeraul și copilul lui au amezit numai și li s'a belit puțin pielea, cailor nu li s'a întâmplat nimic, cu toate că sburară în șanț;

carul se înțelege a fost cu totul sfărâmat, — d-er domnule *Lederer*... ce-ai pățit, lasă-m-ncă pace!”

Lucrătorul avea cauză să se spăriat. Ca un nebuș, *Lederer* se aruncă de o dată asupra lui, îl îmbrățișă și-l sărută pe fața lui înegrită de cărbuni, pe oad rida și plângea tot deodată...

Lederer fu tras în cercetare din cauza călătoriei sale nocturne, care era în contra tuturor instrucțiilor și a fost pedepșit, pierdându-și salariul pe o lună întreagă. Însă mai marii lui nu i-au pus la răboș greșela lui de serviciu, pentru-că șiau, care a fost motivul, că a întreprins această disperată călătorie. Doctorul *Șlutov* firește n'a putut să fie tras la răspundere. Din contră, că s'a arătat gata a da grabnă ajutor în casul acesta, a contribuit a-i marii vađa și clientela.

Elu, ca și *Lederer*, nu mai trăiesc. Cei ce au rămas în viață însă, își aduc și azi aminte de această călătorie nocturnă.

Literatură.

In editura și tipografia „Aurora A. Todorană” din Gherla (Szamosujvár) au eșit de sub tipar următoarele cărți:

Cartea ilustrată, pentru copii și copile, de George Simu. Form. mare 4° de 45 pag. Conține 22 bucăți de cuprinsă variată, însoțită fiindă aproape fiecare bucată de câte-o ilustrațiune. Prețulu 25 cr.

Poveștile Bănatului, culese din gura poporului bănățenă, de George Cătană, învătătoră. Tom. I. Form. 8° de 118 pag. Prețulu 30 cr.

Leonatū celū tēnērū, istoriā în versuri, scrisă de Ionu Popu Reeganulū. Form. mică de 34 pag. Prețulu 12 cr.

Dialogulū Ţigănilui cu Săn. Petru la pōrta raiului, sēu glume și petrecere de dansū. Manualū lucratū după biblia Ţigănescă, de Aronă Boca Velchereanulū, proprietarū. Form. 8° de 96 pag. Prețulu 25 cr.

„Istoria universală” pentru usulū scōlelorū secundare, de Vasile Goldișu, profesorū. Volumulū II, Evulū mediu. Are 70 de ilustrațiuni. Editura librăriei N. I. Ciurou, őr Tipografia A. Mureșianu, Brașovū. Prețulu unui esemplarū: corōne: 2.50 fl., 1.25.

A apărutū în tipografia și în edițiunea nōstră: „Independența bisericescăa Metropolei române de Alba-Iulia”. Cercetare istoricā-criticā despre relațiunile Bisericei române din Metropolia Alba-Iulie cu Biserica Romei, de Nic. Densușianu. Cuprinsulū broșurei este: Conciliile provinciale din 1872 și 1882. Manifestulū de Unire cu biserica Romei din 7 Oct. 1698. Textulū originalū românū și traducțiunea latină falsă. Istoriculū românū despre Unirea bisericescă cu Roma și folōsele Unirei. — Broșura 8° mare, 44 pag., se află de vëndare la administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”. Prețulu unui esemplarū 20 cr. (sēu 50 de bani). Porto 3 cr. pentru România 15 bani.

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Octomvre 1893.

Renta ung. de aurū 4%	116.15
Renta de corōne ung. 4%	93.50
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	126.60
„ „ „ argint 4 1/2%	100.40
Oblig. „ „ de ost. I. emis.	121.90
Bonuri rurale ungare.	94.40
„ „ croate-slavone.	98.75
Imprum. ung. cu premii.	150.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	142.—
Renta de hârtie austr.	96.90
„ „ argint „	96.70
„ „ aurū „	119.45
Losuri din 1860	145.—
Acțiuni de-ale Băncei austro-ungarē.	991.—
„ „ „ ung. de credit.	407.50
„ „ „ austr. de credit.	333.10
Napoleondori	10.07
Mărci imp. germ.	62.25
London (lire sterlinge).	126.55
Rente de corōne austr.	96.10

Cursulū losurilorū private

din 13 Octomvre n. 1893.

	comp.	vinde
Basilica	8.90	9.30
Creditū	194.75	195.75
Clary 40 fl. m. c.	56.—	56.80
Navig. pe Dunăre	136.—	138.—
Insbbruck	27.50	28.—
Krakau	26.—	26.50
Laibach	24.—	24.50
Buda	58.—	—
Palffy	55.25	55.25
Crucea roșie austr.	18.50	19.—
dto ung.	12.—	12.70
dto ital.	13.25	13.75
Rudolf	28.—	24.—
Salm	69.—	71.—
Salzburg	8.25	29.25
St. Genois	67.75	68.75
Stanislan	47.—	—
Trieitine 4 1/2% 100 m. c.	146.—	—
dto 4% 50	69.—	71.50
Waldstein	46.—	47.—
Windischgrätz	60.—	64.—
Serbesci 3%	43.—	43.70
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	127.30	123.30

Băncile din Brașovū în 1892.

In anulū trecutū au funcționatū în Brașovū 8 institute de banī, propriu zis, la cari se pōte adauge și Institutulū de pensiune, întru cātū și acesta are daravul de banī. Acestea suntu:

- 2 romānesci: Filiala Albina și Meseriașulū românū.
 - 3 sāsesci: Cassa de păstrare, Reuniunea de anticipare și păstrare, și Institutulū de pensiune.
 - 3 unguresci: Prima bancă transilvană, Prima societate braș. de păstrare și ajutare maghiarā, Prima reuniune (filială) a funcționarilorū din Austro-Ungaria.
 - 1 a statului: Filiala băucii a.—u.
- Din bilanțurile acestora capētămū o iconă forte interesantă asupra situațiunii financiare a orașului Brașovū în anulū espiatū. Etā rezultatele în florinū v. a.:

ACTIVE.

	Numărārū.	Imprumut. acordate.	Realități.	Diverse active.	Total.
1. Cassa de păstrare s.	9 740	3.215,551	203.713	509,919	3.938,923
2. Filiala „Albina”	10 298	1.263,562	76,752	205,308	1.555,910
3. Prima bancă trans.	63 120	1 017,119	170,921	88,101	1.339,251
4. Reun. sās. de ant. și păst.	21,813	293 851	65,150	85,206	466,020
5. Prima soc. braș. m.	664	151,602	—	2,919	155,125
6. Prima reun. a funcț.	2,039	115,906	—	1,402	119,347
7. Meseriașulū românū	390	28,808	—	520	29,718
8. Institut. de pens.	28,056	608,344	318,996	237,051	1.192,447
Total	136,124	6,694 747	835,534	1,130,428	8,796,838

PASSIVE.

	Depunerī.	Capitalū soc.	Fond. de res.	Diverse pas.	Prof. com.
1. Cassa de păstrare s.	3.567,116	10,390	305,303	15,796	40,313
2. Filiala „Albina”	1.508,259	—	—	32,818	14,843
3. Prima bancă trans.	1.072 974	187,500	24,971	40,372	13,448
4. Reun. sās. de ant. și păst.	396,042	49,095	12,700	4 830	3,304
5. Prima soc. braș. m.	94 846	46,839	2 514	7,246	3,739
6. Prima reun. a funcț.	27,828	78 060	7,114*	1,436	4,907
7. Meseriașulū românū	4 917	16 434	400	7,239	723
8. Institut. de pens.	—	1.176 698	4.507	7,975*	3,267
Total	6.671 985	1.565,018	357,512	117,765	84,563

Luândū în considerare și datele, ce ne stau la dispozițiā dela Filiala băncii a.—u., care are o dotațiune de 1 1/2 mili. în flor., aflăm, că pasivulū tuturorū institutiunilorū a fostū în sumă rotundă de fl. 10.300,000, imprumaturile acordate fl. 7.800,000, — őr profitulū curatū de fl. 112.000.

Petra Petrescu.

* In nr. de Sămbătă (224) alū fōiei nōstre, acestū numărū a lipsitū. — Red.

Cursul pieței Brașov.

Din 24 Octomvre 1893.

Banote rom. Comp.	10.—	Vend.	10.02
Argintū român.	10.—	„	10.02
Napoleon-d'ori	10.01	„	—
Galbeni	—	„	—
Ruble rusesci	131.—	„	—

Mărci germane „ 62.— „ „
Lire turcesci „ — „ „
Scris. fonc. „Albina” 6% — „ „
„ „ „ 5% 101.50 „ „

Proprietarū: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorū responsabilū: **Gregoriu Maiorū.**

Numere singurateice din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potū cumpēra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeira I. Gross.

Nr. 12092—1893.

PUBLICAȚIUNE

Pentru-ca să se mijlocēscă posesorilorū locali de realități anectarea la apāductulū orășenescū, a decisū reprezentanța comunală orășenescă, ca să se statorēscă terminulū preclusivū de 15 Noemvre a. c. până când are de-a se însinua amintita anectare pe lângă favorurile determinate în § 7 alū statului de apă; și anume, ca sfredeliturile pentru acēstă anectare, precum și conducerile, până la limita realității private, celū multū însă numai până la o esvindere de 10 metri, să se efectueze de către comuna orășenescă fără vr'ō despăgubire. După espiarea amintitului terminū nu se mai oferă acēstū favorū.

Se provōă deci toți posesorii de case și realități, cari intenționeză efectuarea acēstei anectări, ca în decursulū amintitului terminū să se însinueze la oficiulū orășenescū economicū.

Brașovū, 16 Octomvre 1893.

267 2—3 Magistratulū orășenescū.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntū a se adresa subscribesei administrațiunii. In casulū publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scādēmētū, care cresce cu cātū publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Nr. 12793—1893.

PUBLICAȚIUNE.

Vecturarea în magazinulū orășenescū a 4958 metri lemne de fagū și a 423 metri noduri de fagū din lemnele tăiate în Szăraz-Timiș, în an: 1893, eventualminte vecturarea a 2000—3000 metri de lemne de fagū puse sub tăiere, se va preda pe cale de licitațiune în biroulū forestieralū orășenescū în 3 Noemvre a. c. la 10 ore înainte de prāndū.

Reflectanții au de-a aduce cu sine unū vadiu de 150fl., stāndu-le totū-deodată, până în diu de licitațiune, în amintitulū birou spre esaminare condițiunile de vecturare. Se observă în fine, cumcă până în amintita di se va coustrui unū drumū solidū până la loculū de unde se vorū vectura lemnele.

Brașovū, 14 Octomvre 1893.

266,2—2 Magistratulū orășenescū.

Icre, Pești de mare, Conserve de Pești.

- Cipar în gelatină (aa¹) prima extra, vartos, butoiășū fl. 4.— 1/2 butoiășū fl. 2.35
- „ „ „ „ „ „ 3 75 „ „ 2.20
- „ „ „ mijlocū „ „ 3 50 „ „ 2.10
- Cipar (Roll) în gelatină (fără ose) 25 porțiunī „ „ 4.50
- Scumbrīi în gelatină (mijlocū) „ „ 2.50
- „ „ „ „ „ „ „ „ 2.10
- „ ff. fripte, cel mai bunū pește de Marea-Ostică „ „ 2.10
- Rollmods (un soiū de scumbrie), cam 40—50 într'un „ „ 2.10
- Scumbrīi grase ff., marinată cu cēpă și cu sos de mustar „ „ 2.10
- „ Matjes englezești, prima 30—40 bucăți „ „ 2.10
- „ olandeze, cam 30—35 bucăți „ „ 2.10
- „ delicatese în cel mai fin sos englezesc de mustar 120—140 bucăți „ „ 2.10
- Sardine rusești corōnă, în sos picant „ „ 1.75
- Anchovis din Christiania, cu zarzavaturī de Nord adevērate „ „ 2.75
- Scottine (scumbrīi mici delicatese), 80—100 bucăți. „ „ 2.75
- Mreană-cipar (friptă în sos), se conservă bine „ „ 3.50
- Sardine în oleiū, cele mai bune în colī postalū cu 9 marī, sēu 16 micī cutiī „ „ 4.50
- Silds pentru poftă de māncare, fără osă „ „ butoiășū 4.50
- Sardele de Brabant din 1890, calitatea cea mai bună „ „ 6.20
- Neunaugen din Elbing, se conservă bine „ „ 4.40
- Sprotten de Kiel, lada cu 160—200 bucăți fl. 1.20, 2 lăzi = 1 colī postal „ „ 1.75
- Heringī afumați (Bückling) de Kiel, 40—45 în lădiță „ „ 1.50
- Scumbrīi cu Salm, mare, grasă, afumată, (se conservă bine) în ladă „ „ 2.25
- Cipar, afumatū („Spickal”), prima calitate, în lădiță „ „ 7.50
- Salm, afumatū, „Scheibenlacs” (ceva nou), în 4 cutiī, cu 15—20 bucăți, la cumpērare de 4 cutiī „ „ 4.25
- Icre de Ural (cenușii) bōbe mari, forte dulci „ „ 1 chilo „ 3.75
- „ „ „ bōbe mijlocii „ „ 1 „ 3.25
- „ „ „ Alasca (nou de totū), gustul celorlū de Astrachan 1 „ „ 3.75
- Pești de mare, prospēți, Morun de mare, Batocū, Cablian, 1 lădiță „ „ 2.—

Se trimite franco la ori ce postă din Au tro-Ungaria, nevāmuitū, cu rambursă.

Philip Richard Peters în Altona (Holstein).

12—*

ESSENȚE

cu a cărorū întrebuițare se pōte prepara imediatū Rum, Cognac, felurite spirituōse, Iqqueruri fine și specialități liferezū de calitate brilantă. Asemenea oferū și esență de otetū 80% curatū chimicū, pentru a prepara otetū de vinū, picantū tare și otetū obicīnuitū.

Successulū celū mai bunū se garantēză.

Cataloge de prețuri trimittū franco.

Carl Philipp Pollak
Fabrica de ESSENȚE-specialitate
P R A G.

Se caută reprezentanți solidi.

5—50